

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА _____ МІЖАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ _____
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

_____ 12 _____ 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ Розміщення продуктивних сил _____
(назва навчальної дисципліни)
спеціальність _____ 073 «Менеджмент» _____
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма _____ «Менеджмент та адміністрування» _____
(назва освітньої програми)
освітній ступінь _____ бакалавр _____
форма навчання _____ денна _____
(денна, заочна, вечірня)
розробник _____ Машенко Світлана Олегівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Розміщення продуктивних сил» є варіативною і входить до циклу дисциплін професійної підготовки фахівців, призначена для студентів, які здобувають освітній ступінь «Бакалавр» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Навчальна дисципліна «Розміщення продуктивних сил» передбачає набуття студентами теоретико-методологічних, методичних основ дослідження, формування, розміщення і територіальної організації продуктивних сил, умов і чинників територіальної організації продуктивних сил України, закономірностей і принципів розміщення галузей матеріального виробництва і сфери послуг, їх територіальної організації у різних регіонах України, аналіз сучасного стану та напрямів регіонального розвитку економіки, вирішення соціально-економічних та екологічних проблем, виходячи з оцінки економічної ситуації та сьогодення, орієнтуючись на економічні перспективи світової економіки.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			III	
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90	
Аудиторні заняття, у т.ч:	30		30	
лекції	30		30	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	-		-	
Самостійна робота, у т.ч:	60		60	
підготовка до аудиторних занять	20		20	
підготовка до контрольних заходів	16		16	
виконання курсового проекту або роботи	-		-	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	24		24	
підготовка до екзамену				
Форма підсумкового контролю			залік	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: сформувати у студентів теоретико-методичні знання і практичні навички з питань територіальної організації виробництва.

Завдання дисципліни: є вивчення теоретичних основ та ресурсних передумов розміщення продуктивних сил, формування і розвитку міжгалузевих комплексів, розкриття найважливіших закономірностей, принципів і чинників, які визначають розвиток і розміщення продуктивних сил, механізму їх впливу на територіальну організацію виробництва, аналіз сучасного стану розміщення і територіальної організації продуктивних сил та визначення напрямків удосконалення міжрегіональних і зовнішньо-економічних зв'язків, опанування методами дослідження, що використовуються при аналізі розвитку економіки регіонів та обґрунтуванні територіальної організації виробництва.

Пререквізити дисципліни: теоретичні знання та практичні вміння набуті під час вивчення дисциплін «Політична економія», «Статистика», «Мікроекономіка», «Макроекономіка».

Постреквізити дисципліни: набуті знання та вміння з дисципліни сформують необхідний інструментарій для комплексного відокремлювання проблем, які властиві регіональній економіці різних країн, економіці України, її регіонам та пропонувати можливі заходи для вирішення цих проблем та тісно пов'язана з курсами «Економіка підприємства», «Соціальна економіка», «Регіоналізація та глобалізація»,

Компетентності. Результатом вивчення дисципліни «Розміщення продуктивних сил» є здобуття студентами таких компетентностей:

ЗК5. Знання та розуміння предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та розуміння професійної діяльності.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності:

СК3. Уміння управляти ресурсами, закупівлями та логістичною підтримкою організації.

СК12. Здатність аналізувати ринкове становище організації та умови діяльності з врахуванням тенденцій розвитку національного та міжнародних ринків.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Розміщення продуктивних сил» студент повинен **знати:**

РН8. Демонструвати навички оптимізації управління ресурсами, закупівлями та логістичною підтримкою.

РН15. Аналізувати ринкове становище організації та умови діяльності на національному та міжнародних ринках.

РН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Методи навчання:

- словесні: лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-дискусії; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій;

- практичні (практична робота, ділові ігри, вирішення задач, кейс-метод, кола-якості, мозковий штурм та ін.),

- наочні (ілюстрація, спостереження, демонстрація),

- відео-метод (показ пред'явлення матеріалу).

Форми навчання фронтальні, групові, аудиторні, позааудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Розміщення продуктивних сил					
Тема 1. Наукові основи курсу «Розміщення продуктивних сил»	11	4	-	-	7
Тема 2. Закономірності, принципи і чинники розміщення продуктивних сил	8	2	-		6
Тема 3. Науково-методичні засади дослідження територіальної організації і регіонального розвитку	8	2	-	-	6
Тема 4. Теорії і концепції територіальної організації продуктивних сил	11	4	-	-	7
Тема 5. Територіальний поділ праці – об'єктивний процес розвитку продуктивних сил	11	4	-	-	7
Разом за змістовим модулем 1	49	16	-	-	33
Змістовий модуль 2. Особливості розміщення продуктивних сил					
Тема 6. Енерговиробничі цикли: суть та роль у функціонально галузевій структурі регіону	10	4	-		6
Тема 7. Економіка України та її галузева структура	12	6	-	-	6
Тема 8. Нові форми регіонального розвитку продуктивних сил	9	2	-	-	7

Тема 9. Вплив зовнішньоекономічних зв'язків на розвиток і територіальну організацію продуктивних сил України	10	2	-	-	8
Разом за змістовим модулем 2	41	14	-	-	27
Усього годин	90	30	-		60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1,2	Наукові основи курсу «Розміщення продуктивних сил»	4
3	Закономірності, принципи і чинники розміщення продуктивних сил	2
4	Науково-методичні засади дослідження територіальної організації і регіонального розвитку	2
5,6	Теорії і концепції територіальної організації продуктивних сил	4
7,8	Територіальний поділ праці – об'єктивний процес розвитку продуктивних сил	4
9,10	Енерговиробничі цикли: суть та роль у функціонально галузевій структурі регіону	4
11,12,13	Економіка України та її галузева структура	6
14	Нові форми регіонального розвитку продуктивних сил	2
15	Вплив зовнішньоекономічних зв'язків на розвиток і територіальну організацію продуктивних сил України	2
	Усього годин	30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття не передбачені навчальним планом.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	20
2	Підготовка до контрольних заходів	16
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: Моделювання і прогнозування розвитку регіону	10
	Основні напрями вдосконалення системи регіонального управління	10
	Законодавчо-нормативні документи з питань регіонального розвитку	4
	Усього годин	60

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі методи контролю: усний контроль, письмовий, тестовий, практична перевірка, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна «Розміщення продуктивних сил» поділена на два змістові модулі. Кожен змістовий модуль оцінюється за аналогічною схемою.

Оцінка знань студентів зі змістового модуля 1 та змістового модуля 2 здійснюється за допомогою контрольної роботи в письмовій формі, що складається з 20 тестових завдань та розрахункового завдання і оцінюється з розрахунку 100 балів (по 4 бали за кожне тестове питання та 20 балів за розрахункове завдання). Максимальна кількість балів за тестові завдання – 80 балів.

Максимальна кількість балів за розрахункове завдання 20 балів:

- розрахункове завдання оцінюється 20 балами в разі повного розв'язання.
- правильний алгоритм розв'язання, правильні, але приблизні розрахунки – 15-19 балів;
- правильний алгоритм розв'язання, правильні, але незакінчені розрахунки – 10-14 балів;
- правильний алгоритм розв'язання, правильний початок розрахунків – 5-9 балів;
- неправильний алгоритм розв'язання, неправильні розрахунки – 0-4 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Розміщення продуктивних сил» визначається як середньоарифметична між оцінками за змістовими модулями 1 та 2

Порядок зарахування пропущених занять: Кожне пропущене лекційне заняття відпрацьовується методом усного опитування з основних положень теми. Можливим є одночасне опитування з декількох пропущених занять.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Регіональна економіка: навч. посіб. / [Ю. В. Орловська, Г. В. Дугінець, О. О. Квактун, П. А. Фісуненко]; за заг. ред. д-ра економ. наук, проф. Ю.В. Орловської. – Дніпропетровськ: ДВНЗ «ПДАБА», 2012. – 504 с.
2. Регіональна економіка та природокористування: навч. посіб. / за ред. А. П. Голікова. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 352 с.
3. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка: навч. посібник/ Б. М. Данилишин, Д. В. Клиновий, Т. В. Пепа [ред. д.е.н. Б.М. Данилишин]. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2007. – 688 с.
4. Димченко О.В. Регіональна економіка: Навч. посібн. [Текст] / О. В. Димченко - Харків: ХНАМГ, 2010 – 221с.
5. Екологія для економічних вузів і факультетів. Підручник / Дорогунцов С. І., Хвесик М. А., Коценко К.Ф. та ін. – К., КНЕУ, 2005. – 320 с.
6. Управління регіональною економікою. Навчальний посібник. Т. О. Стеценко, О. П. Тищенко. Видавництво: К.: КНЕУ, 2009. - 472 с.
7. Симоненко Б. К. Регіони України: проблеми розвитку. – К.: Наукова думка, 1997. – 263с.
8. Розміщення продуктивних сил: посібник / [Тарангул Л. Л., Горленко І. О., Євтушенко Г. І.] – К.: ВАТ – КТНК, 2000 – 264 с.

9. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка : підручник / [Дорогунцов С. І., Заяц Т. А., Пітюренко Ю. І. та ін.]; [за ред. С. І. Дорогунцова]. – К. : КНЕУ, 2005. – 988 с.
10. Хвесик М. А. Розміщення продуктивних сил та регіональна економіка : навч. посібник / Хвесик М. А., Горбач Л. М., Пастушенко П. П. – К. : Кондор, 2004. – 344 с.

Допоміжна

1. Долішній М., Мошенець О. Ринкові механізми регіонального управління // Регіональна економіка. – 2001. – С.7 – 17.
2. Мазур А. Г. Регіональна економіка: проблеми відтворення і управління. – Вінниця, 2000. – 263с.
3. Павлов В. І. Методологія формування та механізми реалізації політики соціально-економічного розвитку регіону//Регіональна економіка.–2001. – №1. - С.18 – 29.
4. Злупко С. Екомологічні засади регіональної політики сталого розвитку в умовах глобалізації // Регіональна економіка. – 2002. - №4. – С.28 – 35.
5. Чужиков В. І. Глобальна регіоналістика: історія та сучасна методологія: Монографія. – К.: КНЕУ, 2008. – 272с.
6. Жук М. В.Регіональна економіка:Підручник.– К.:ВЦ «Академія»,2008– 16с.
7. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. Підручник Дорогунцов С. І., Заяць Т. А., Пітюренко Ю. І. та ін. - Київ,КНЕУ, 2005 р-988 с.
8. Данилишин Б. М. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / Б. М. Данилишин, Д. В.Клиновий, Т. В. Пепа [ред. д.е.н. Б. М.Данилишин]. – Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2007. – 688 с.
9. Офіційний сайт державного комітету статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
10. Мельник С. А. Управління регіональною економікою: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2000. – 124 с.
11. Мікула Н. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво: Монографія. – Львів: ІРД НАН України, 2004. – 395 с.
12. Ковтун О. І. Організаційно-економічний механізм забезпечення конкурентоспроможності та самодостатності регіональних господарських систем в сучасних умовах / Ковтун О. І. // Сучасні проблеми соціально-економічного розвитку регіонів : колективна монографія. – Дніпропетровськ : ІМА-прес, 2010. – 436 с. (С. 201-209)
13. Ковтун О. І. Кластерна модель організації (структуризації) просторової економіки як ефективний спосіб забезпечення конкурентоспроможності РГС в Україні / Ковтун О. І. // Вісник ЛКА : зб. наук. пр. – Львів : Вид-во ЛКА, 2011. – Вип. № 34 – (Серія економічна)
14. Коротун І. М. Природні ресурси України / Коротун І. М., Коротун Л. К., Коротун С. І. – Рівне : ПринтХауз, 2000. – 184 с.
15. Регіональне управління: інноваційний підхід : навч. посібн. / [за заг. ред. проф. Бутка М. П.]. – К., 2006. – 560 с.
16. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку : монографія / [за ред. З. С. Варналія]. – К., 2005. – 498 с
17. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка : підручник / [Дорогунцов С. І., Пітюренко Ю. І., Олійник Я. Б. та ін.]. –К., КНЕУ, 2005.
18. Руденко В. П. Український природно-ресурсний потенціал: серія оцінкових картосхем: Ч. 3. / Руденко В. П. – Чернівці : Рута, 2005. – 248 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua) – офіційний сайт Державної служби статистики України.
2. <http://www.sfs.gov.ua> – офіційний сайт Державної фіскальної служби України.

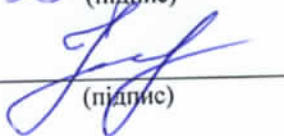
Розробник _____

(підпис)

(С. О. Машенко)

Гарант освітньої програми _____

(підпис)

(Н.М. Шапа)

Силабус затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки
Протокол від «02» грудня 2019 року № 5